

Els Estats Units tindran, al cap de 12 anys, president demòcrata

Clinton torna a la Casa Blanca

Quan era un jove estudiant, Clinton va ser escollit per a participar en una trobada a la Casa Blanca amb Kennedy. Aquell dia va dir als seus familiars que volia ser president dels Estats Units. Ja ho és.

Bill Clinton no ocuparà la Casa Blanca, el 1.600 de l'Avinguda de Pennsylvania, abans del gener. Però ara ja és només qüestió de temps. Dimarts de la setmana passada derrotava en tota la línia George Bush, amb la més gran victòria demòcrata dels últims 30 anys.

A Little Rock (Arkansas) la nit era una gran festa. Aquesta petita població, capital d'un dels Estats més petits de la Unió, era coneguda fins ara només perquè als anys seixanta havia estat el centre d'enormes tensions racials, fins al punt que el president hagué d'enviar-hi l'exèrcit a imposar l'ordre. Trenta anys després, tot ha canviat. Little Rock és l'avantguarda del nou sud. Els seus 125.000 habitants eren tots al carrer, acompanyats de milers de ciutadans nord-americans, arribats una mica de tot areu. La vesprada era plujosa a tot l'est americà i amenaçava un tornado sobre Arkansas, però això no impedí les celebracions.

A les 12.22 Clinton va pujar per les escales del vell Capitoli i aparegué per primera vegada davant la gent. Durant hores les cançons del sud i el rock es van barrejar amb els discursos de Clinton i Gore. Clinton no va tocar el saxo com li demanaven els seguidors, però Gore es va llançar literalment sobre la gent, cosa que provocà una angoixa absoluta en els membres del servei secret. Més d'un dels oficials d'aquest cos devien tremolar davant la perspectiva dels quatre anys que se'ls presentaven.

Més enllà de programes i declaracions formals, Clinton i Gore encarnen una nova imatge dels Estats Units. Però, alerta, Clinton no dubta a signar penes de mort al seu estat i sap exercir la duresa com pocs. La seva imatge kennedyana i afable -fa sempre cara de bon xicot-, pot amagar un governant dur i poc flexible. Ací, als Estats Units, tenen la impressió que la gent ha votat preferentment la substitució dels

republicans, i encara són pocs els qui, des d'una posició que no siga l'estricta oposició republicana, alerten de la possible altra cara de Clinton. Això ara és una lluna de mel, sens dubte.

GORE, MÉS QUE UN VICE-PRESIDENT

En les primeres hores de la victòria s'han produït alguns detalls interessants que poden donar molt de joc en la nova administració. El primer i principal, la presència del vice-president Al Gore. Clinton va fer una opció molt notable triant-lo. La tradició política del país proposa que el vice-

president siga una compensació del president. Si aquest és jove, aquell ha de ser vell. Si aquest és del sud, convé que siga del nord. Si aquest és de l'ala dreta, aquell convé que siga de l'ala esquerra. Clinton ha trencat tot això i ha triat un polític també jove, també del sud (el sud va emergint com l'àrea més viva dels Estats Units) i, a més, un home d'una gran capacitat intel·lectual i reputat ecologista. S'ha dit que Clinton és el primer president del segle XXI i el fet és que el seu mandat podria durar, si guanya les properes eleccions, fins a l'any 2000. Gore estaria aleshores en una immillorable posició per a ser, aquest sí, efectivament, el primer president de l'any 2001. Tot un repte que deu emocionar Gore, ja que no debades és l'expert en ciència dels demòcrates i un fanàtic seguidor dels progressos de la cursa espacial.

A Little Rock, a més, es va donar un fet significatiu. Gore i Clinton van parlar exactament els mateixos minuts. Als Estats Units, el vice-president, el solen conèixer com "l'honorable inútil", perquè no sol fer gran cosa, a part presidir el Senat. Sembla, emperò, que ni Clinton ni Gore no estan disposats a continuar aquesta tradició.

Ara caldrà esperar quin govern proposa Clinton per a fer-se una idea de la velocitat a què pensa inspirar els canvis. Té al davant tres reptes principals: endreçar l'economia americana, reduir les diferències socials i plantejar el nou paper que una superpotència ha de plantejar al món. Segons qui trie per a ministre de cadascun dels llocs clau de la nova administració, tindrem una pista o una altra.

HILLARY, MÉS QUE JACKIE

I un últim detall clau sobre el nou president: Hillary Clinton. La nova primera dama serà la menys tòpica de les primeres da-

mes que hagen existit fins ara. Si Clinton recorda Kennedy, Hillary recorda Jackie, almenys pel caràcter. Però és més que Jackie. Hillary Clinton és una advocada molt important i té, ho ha repetit sempre que ha fet falta i davant de qui siga, idees pròpies. Aquests dies era significatiu, en aquest sentit, d'observar el contingut de les xapes que portaven a les jaquetes demòcrates i republicans. Aquelles en què apareixia la senyora Bush, la veies amb posat tradicional al costat del marit, amb la paraula "família" a sota. En canvi, en les que apareixia, Hillary, aquesta estava sola amb la llegenda "votau pel meu marit". Hi ha qui ha dit d'ella que és una Lady Macbeth i que pretén ser la presidenta de debò utilitzant per a aquest fi al seu marit. Normalment aquestes insinuacions obliden que Hillary ha plantat cara, quan ha convingut, ella sola, sense que li fes falta recórrer als subterfugis de les ladies Macbeth. Per què, encara que molts es resisteixin a acceptar-ho, els temps han canviat. I, les dones ho saben molt bé. Només cal mirar a Hillary.

ELS REPUBLICANS DESPRÉS DE LA DERROTA

L'altra cara de la moneda ha estat el president Bush, derrotat d'una manera aclaparadora. Fa un any i mig, després de la guerra del Golf Pèrsic, era considerat invencible, però la mala situació econòmica ha ensorrat tots els seus dividends. Ara els republicans, després de dotze anys controlant la Casa Blanca, es troben amb el Parlament i la Presidència controlats, tots dos, pels demòcrates. Han de començar ja la batalla per la successió i de fet ja la van començar la mateixa nit electoral. Els grans noms del partit ja prengueren posicions. George Bush va demanar al seu amic íntim James Baker, el possible millor pròxim candidat a la presidència, que l'introduís abans del discurs de l'acceptació de la derrota. Però Baker és un home que repeteix una vegada i una altra que ell només fa política pel seu amic Bush. A l'altra banda del país, a Indianapolis, el vice-president Dan Quayle, va fer un discurs que deixava entendre que està disposat a lluitar d'ací a quatre anys per la presidència. I pel mig, el senador Bob Dole, un dels homes més influents del partit, va ser el primer i pràcticament únic republicà a donar la cara en totes les cadenes de televisió nacionals explicant a tort i a dret tot el que s'hauria de fer a partir d'ara. La batalla de l'any 1996 sembla que ja ha començat al bàndol republicà.

Vicent Partal (Nova York)

